

ИЗВЈЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ И ОЦЈЕНИ КВАЛИТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА

за период 01.01. 2011. – 31.12.2011. године

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА
координатор за осигурање квалитета дипл. инж. Ненад Марковић
ул. Вука Караџића 30, 71123 Источно Сарајево
тел/факс: 00387 57 320 330, локал 109
е-mail: qaofficeuis@gmail.com, markovic.nenad@hotmail.com

мај 2012.

Овај документ је израђен на основу [Обрасца апликације за акредитацију високошколских установа](#) који је донешен од стране Агенције за акредитацију високошколских установа Републике Српске.

УВОД

У складу са [чланом 25. Закона о високом образовању Републике Српске](#) , а на основу [члана 34. Статута Универзитета](#), Сенат Универзитета у Источном Сарајеву је на 37. сједници донио [одлуку](#) којом се одобрава израда Извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета (ИСОК) за 2011. годину и именовао Комисију за израду ИСОК-а, која је имала задужење да изради поменути извјештај за календарску 2011. годину на Универзитету.

Израда ИСОК-а Универзитета подразумијева да је свака организациона јединица била у обавези да сачини свој ИСОК, на основу чега се, прикупљањем, анализом и обрадом података из ИСОК-а организационих јединица добио генерални ИСОК Универзитета. Методологију израде ИСОК-а Универзитета утврдио је Комитет за осигурање квалитета, стручно савјетодавно тијело Сената Универзитета, који је одлучио да ИСОК Универзитета базира на [Критеријумима за акредитацију високошколских установа](#), донешеним од стране Агенције за акредитацију високошколских установа Републике Српске.

Циљеви израде ИСОК-а за 2011. годину су:

- израда свеобухватног извјештаја о стању квалитета на Универзитету,
- обезбјеђење услова за спољашњу евалуацију,
- припрема Универзитета за процес акредитације у складу са критеријумима за акредитацију високошколских установа у БиХ,
- допринос изради и ревизији стратешких докумената Универзитета.

У ИСОК-у су презентовани сви детаљи који су од виталног интереса за функционисање Универзитета, посебно они који се односе на квалитет образовног процеса и квалитет научно-истраживачког и умјетничког рада, али и стакнути су и сви остали сегменти функционисања. Овај ИСОК служи Универзитету да сагледа своје слабости и пријетње које долазе из окружења да би их отклонио, а да на основу својих снага и шанси које сагледава у окружењу развија стратегију даљег развоја на принципима Демингове филозофије сталних побољшања. ИСОК ће служити као основа за промјене унутрашњих процеса, али и као извор информација будућим послодавцима о знањима и вјештинама које студенти стичу на Универзитету.

Овај документ омогућује Универзитету да провјери квалитет својих програма, а самим тим и диплома које студенти стичу, а такође омогућава читаоцима да стекну тачан увид о стању на Универзитету да би могли да дају оцјену о квалитету установе.

Тачност и прецизност навода и података у извјештају ће да послуже руководству да формира планове будућег дјеловања у циљу општег побољшања квалитета.

САДРЖАЈ

Подаци о високошколској установи.....	5
Информације о високошколској установи.....	6
A.1 Развој и стратегија високошколске установе	9
A.2 Управљање, унутрашње обезбјеђење квалитета и култура квалитета.....	12
A.3 Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма	18
A.4 Оцјењивање студената	21
A.5 Људски ресурси	24
A.6 Квалитет физичких ресурса	27
A.7 Информациони системи.....	33
A.8 Презентација информација за јавност	37
A.9 Међународна сарадња	39

Подаци о високошколској установи	
Назив, адреса и e-mail адреса институције	Универзитет у Источном Сарајеву, Бука Караџића 30, 71123 Источно Сарајево, univerzitet@paleol.net
Интернет адреса	www.ues.rs.ba
Назив, број и датум акта о оснивању	Одлука о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву, 02-1188/92 од 14.09.1992. Одлука о организовању Универзитета у Републици Српској, 02-1512/93 од 29.12.1993.г.
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	4400592530000
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	80302
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Народна скупштина Републике Српске Бука Караџића 2, 78000 Бања Лука
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	број: 01-C-17-VI/12, датум: 25.01.2012.г.
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	број: 07.2-9485/07, датум: 25.12.2007.г. број: 07.023-3899/09, датум: 22.06.2009.г.
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	07.023/612-216-4/10 од 01.10.2010.г. 07.023/612-555-2/10 од 09.11.2010.г. 07.023/612-364-1/11 од 26.12.2011.г. 07.023/612-356-2/10 од 12.10.2010.г.
Контакт особа	Ректор проф. др Митар Новаковић
Број телефона	00387 57 320 330

Информације о високошколској установи

На не више од двије стране дати преглед у коме су описане предности, фундаменталне вриједности и правац у коме се развија високошколска установа. У овом поглављу се могу навести недавне промјене, примјењена иновативна рјешења или све остало што је битно, а није експлицитно захтијевано процесом акредитације.

Универзитет у Сарајеву Републике Српске (данас Универзитет у Источном Сарајеву) основан је [Одлуком о издвајању високошколских установа из Универзитета у Сарајеву](#) коју је донијела Народна Скупштина Републике Српске 14.09.1992.године (Службени гласник бр. 02-1188/92) и [Одлуком о организовању Универзитета у Републици Српској](#) коју је донијела Народна Скупштина Републике Српске 29.12.1993.године (Службени гласник бр. 02-1512/93).

Универзитет у Источном Сарајеву који представља сукцесора Унвиерзитета у Сарајеву баштини традицију првих основаних високошколских институција у Босни и Херцеговини, и то: 1882.године - Сарајевска богословија која је временом прерасла у прву српску високу школу, 1940.године - Пољопривредно - шумарски факултет који је основан као засебни факултет Универзитета у Београду, 1944.године - Медицински факултет, 1946.године - Правни факултет и Виша педагошка школа, 1949.године - Технички факултет, а те године је основан и Универзитет у Сарајеву који је почео са радом 02.12.1949.године именовањем првог ректора проф. др Васа Бутозана.

Обнављањем и успостављањем високог образовања у источном дијелу Републике Српске наставни процес на Универзитету у Сарајеву Републике Српске се организује академске 1993/94 године на Економском факултету - Пале, Медицинском и Стоматолошком факултету - Фоча, Технолошком факултету - Зворник, и Учитељском факултету у Бијељини (данас Педагошки факултет). За првог ректора Универзитета у Сарајеву Републике Српске бира се проф. др Војислав Максимовић (1993-2000). Касније се оснивају и остали факултети и академије Универзитета. Модернизација и унапређење функционисања Универзитета вежу се за мандат другог ректора проф. др Борише Старовића (2000-2005).

Универзитет у Источном Сарајеву временом је пролазио кроз велики број институционалних промјена које су углавном биле посљедица високообразовне политике и неопходних трансформација. У складу са свим тим промјенама које су се дешавале, данас можемо рећи да је Универзитет у Источном Сарајеву организован на начин да интегрише 17 организационих јединица (факултете, умјетничке академије, као и наставне базе факултета/ академија које чине цјеловитост рада Универзитета), и да своју наставну дјелатност изводи у складу са болоњским принципима (на свим својим организационим јединицама) од академске 2007/08 године. Универзитет изводи 45 студијских програма I циклуса и 33 студијска програма II циклуса, док још 5 студијских програма чека на извођење од наредне академске године. Сви ови студијски програми су лиценцирани од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске. Студиј се организује у три циклуса – степена, у складу са законом. Ови студији се окончавају стицањем одређених квалификација, везаних за опште прописе за сваки циклус, заснованих на исходима учења и стеченим ECTS кредитима/бодовима, а у складу са оквирним квалификацијама за високо образовање на европском подручју и другим међународно признатим

степенима високог образовања, што је у складу са Уредбом о коришћењу академских титула и звања Републике Српске.

Данас је Универзитет у Источном Сарајеву главни генератор развоја локалних заједница у којима се налазе факултети и академије истовремено представљајући стратешки важан фактор развоја Републике Српске, примјењујући основне постулате регионалне и међународне сарадње коју развија са великим бројем институција.

Универзитет је аутономан у обављању своје дјелатности која се заснована на академским слободама и аутономији, избору органа управљања, отворености према јавности, избору наставника, развоју наставних планова и програма, слободи истраживачког и умјетничког рада, утврђивању критеријума за упис, утврђивању унутрашње организације, запошљавању особља и сл.

Орган управљања Универзитетом је Управни одбор. Највише академско тијело је Сенат, а орган руковођења Универзитетом је ректор. Универзитет има проректоре чији се број и структура утврђују Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Органи факултета и академије су научно наставно односно умјетничко наставно вијеће и декан.

Мисија Универзитета је да својом дисперзијом врши значајну улогу у одржавању демографске равнотеже становништва у оквиру РС и БиХ, задржавајући младе људе у градовима гдје су лоцирани факултети и академије, а што има ефекте у деурбанизацији и стварању предуслова да и омладина скромних материјалних услова може да настави школовање на Универзитету; допринесе развоју друштва у цјелини и као такав да буде отворен за све студенте без обзира на њихово национално, идеолошко, културно или друштвено поријекло; побољша и повећа своју позицију у конкурентном окружењу мјерећи своју успјешност пословања према европским стандардима; обезбједи одговарајући квалитет наставног процеса и истраживачког рада својим студентима; дипломираним студентима омогући стицање довољно знања, вјештина и компетенција којима ће они достићи стручне и професионалне стандарде; постане значајан, одржив и друштвено одговоран Универзитет у Републици Српској и шире, као и дио ширег међународног окружења истовремено његујући своју особеност преко језика и културе; нуди широк спектар студијских програма који се стално прилагођавају најновијим наставним и научним достигнућима, али и потребама тржишта рада; обезбјеђује одговарајуће услове за рад, као и друштвене и културне активности својих студената; ствара повољно и стимулирајуће окружење за наставно и ненаставно особље; придаје велики значај учешћу студената, наставног и ненаставног особља, као и представника друштвене заједнице у обликовању наставних и управљачких активности; настоји да примјењује флексибилан и динамички модел организације.

Обавеза Универзитета је да дјелује на развоју образовног и истраживачког процеса са посебним нагласком на развој знања и стицање вјештина које ће обезбиједити квалитетне кадровске ресурсе који ће бити способни да одговоре на изазове окружења. Визија Универзитета у Источном Сарајеву је да буде високообразовна институција која непрекидно развија аутономију Универзитета; отворено, спремно и способно прихвата очекиване промјене у сфери високог образовања и научноистраживачког рада; унапређује и подржава јавне дебате и демократију; има слободу организације наставе дајући студентима могућност избора у широком опсегу

опција; обезбјеђује студентима професионално знање према промјењивим захтјевима локалног, националног или међународног окружења; јача интернационализацију у оспособљавању студената да успију у глобалном друштву и у унапређењу наставног особља и студентске покретљивости; примјењује нове технологије у настави; непрекидно развија систем осигурања квалитета у образовању; унапређује ефикасност студирања на свим нивоима; обезбјеђује стално учешће студената у наставном, истраживачком и управљачком процесу; прати највише домете у дисциплинарним и мултидисциплинарним истраживањима у циљу унапрјеђења и развоја знања у корист локалног и ширег окружења, друштвених институција и у корист властитог развоја; постиже европске стандарде у сопственом дјеловању и управљању и да уведе стратешки менаџмент као оквир будућег доношења одлука.

Предности Универзитета огледају се у вођењу политике интеграције и модернизације; организационе и функционалне трансформације као јединственог правног лица; унифицирања нормативних аката на нивоу Универзитета; успостављања функционалног система осигурања квалитета; учешћу студената у свим органима факултета/ академија и Универзитета; лиценцирању студијских програма првог и другог циклуса студија; избору органа управљања и руковођења по демократској и јавној процедури; обезбјеђење власништва просторних капацитета; проширење наставних капацитета на 10 градова, успостављању универзитетске веб странице; активном учешћу у великом броју развојних и истраживачких пројеката у БиХ и иностранству; потписивању великог броја споразума о међусобној сарадњи са институцијама из разних области дјеловања.

Правац развоја Универзитета дефинисан је Стратегијом развоја Универзитета 2007-2013.

A.1 Развој и стратегија високошколске установе	Референца ¹
A.1.1 Наведите линк за документ који садржи званични документ стратегије ВШУ и документе (Статут, правилник, процедура) који регулишу начин њеног доношења.	Критерији Т. а.1
Стратегија развоја 2007-2013 налази се у прилозима уз апликацију. Донешена је на сједници Сената Универзитета број 01-С-171-IX/12 од 16.05.2012.године. Статут Универзитета (члан 34. и члан 27.) је регулисао начин разматрања и предлагања стратегије развоја Универзитета.	
A.1.2 Наведите линк за документ(е) који садржи утврђене стратешке и оперативне циљеве, те планове, програме и активности за њихову реализацију.	Критерији Т. а.2
Саставни дио Стратегије развоја 2007-2013 чине стратешки циљеви (стр. 12 до 34), и уз њих задаци, опис задатака, одговорности, рокови и индикатори који показују ефикасност испуњења задатака и стратешких циљева у цјелини. Предвиђене и планиране активности се одвијају систематски и хијерархијски у складу са важећим прописима на нивоу Универзитета (постоји јасно делегирање одговорности), што је доказиво подношењем извјештаја о раду свих стручних и професионалних служби на Универзитету, као и свих организационих јединица ка Управном одбору и Сенату Универзитета. Посебну димензију дају Извјештаји о самовредновању и оцјени квалитета свих организационих јединица на основу којих се израђује универзитетски извјештај. Ти извјештаји садрже и описују све сегменте функционисања организационих јединица, односно Универзитета у цјелини, и њима су у потпуности обухваћени скоро сви задаци и индикатори у важећој Стратегији развоја (дорађена верзија).	
A.1.3 Опишите систем и наведите документе (правилник, процедура, ...) који регулишу процесе планирања и надзора над остваривањем планова и циљева.	Критерији Т. а.3
Одлучивање, планирање, реализација и контрола се изводе у свим фазама пословања Универзитета. Овлашћења за доношења одлука, предлагања и извршења планова на свим нивоима функционисања Универзитета дефинисана су Статутом Универзитета (у поглављу органи Универзитета и организационих јединица), Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (организациона шема Универзитета), као и другим припадајућим актима Универзитета. Надлежни руководиоци (на свим нивоима функционисања, од организационе јединице до Универзитета) сачињавају приједлоге планова рада у слободној форми.	

¹Референцирају се захтјеви из документа „Критерији за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини“, као и они захтјеви документа „Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area“ који се у претходном документу не наводе експлицитно.

Ти планови рада обухватају планове уписа студената, потребних кадрова, инвестиција, научно истраживачког и умјетничког рада, реализације наставног процеса, распореда наставе, организовања научно стручних и умјетничких скупова, конференција и сл., издавачке дјелатности, јавних набавки, међународне сарадње, одржавања средстава за рад, опреме, објеката и инсталација, планове рада стручних служби, финансијске планове и остале планове активности. Сви предложени планови разматрају се и доносе на катедрама, научно наставним/умјетничко наставним вијећима организационих јединица, Комитету за осигурање квалитета, Сенату и Управном одбору. Уколико приједлози планова нису прихватљиви траже се измјене и допуне од стране предлагача. Планови обично садрже назив активности, вријеме (рокове), начин реализације, одговорности, као и неопходне трошкове за реализацију. Надлежни руководиоци задужени су за реализацију планова пословања за свој сектор или организациону јединицу. Они оцјењују усаглашеност добијених резултата са планираним. Извјештаји о реализацији планова пословања се подносе надлежним тијелима и у складу са тим извјештајима дају се препоруке за унапређење уколико за њима постоји потреба. Постоје и механизми за надзор над остваривањем свих постављених планова и циљева различитим универзитетским актима (Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Поступак унутрашње провјере квалитета, Правилник о студентском вредновању квалитета студија, Кодекс професионалне етике, и сл.).		
A.1.4	Опишите релације наставног процеса и истраживања. Наведите линк на истраживачка подручја и важније пројекте који су тематски везани за студијске програме.	ESG – 1.1
Развој и усавршавање наставног особља обавезно обухвата и константан научно-истраживачки и умјетнички рад. Настава се спроводи према утврђеним наставним плановима и програмима, али наставници и сарадници одређена знања до којих су дошли научно истраживачким и умјетничким радом укључују у наставни процес у оној мјери у којој им наставни планови и програми омогућавају, узимајући у обзир научну област у којој су сазнања о одређеној теми проширена истраживањем. Резултати добијени у оквиру досадашњих спроведених истраживања дала су допринос расвјетљавању различитих проблема истраживања у одређеним областима и унаприједила наставни процес у одређеној мјери. Једном рјечју, наставни процес и научно истраживачки и умјетнички рад се узајамно преплићу и допуњују. Како је научно-истраживачки и умјетнички рад саставни дио радног ангажмана (неопходан за избор у више звање) запослених на организационим јединицама/Универзитету он се организује као дио радног односа запослених. Организационе јединице и Универзитет подржавају научно истраживачки и умјетнички рад, као и стручно усавршавање наставног особља, обезбјеђујући услове за спровођење научно истраживачких и умјетничких активности у складу са материјалним и другим могућностима. Поједине организационе јединице немају довољно финансијских средстава потребних за стручно усавршавање наших асистената и сарадника у њиховом		

напредовању у виша звања. Сви запослени, али и факултети и академије се пријављују на конкурсе Министарства науке и технологије Републике Српске за израду пројеката (слободне теме и тематски пројекти), организовање научно стручних, умјетничких скупова, аплицирање на конкурсе за стипендије за израду магистарских и докторских теза, али и друге фондове као што су TEMPUS, IPA фондови, и сл. Сви они дају изузетну подршку научно истраживачком и умјетничком раду Универзитета.

Факултети и академије активно раде на подстицању, обезбјеђењу услова, унапређењу, праћењу и провјери резултата научно истраживачког и умјетничког рада сваког запосленог наставника и сарадника (анализом [картона научних радника](#)).

Организационе јединице организују научно стручне скупове, симпозијуме, конференције, фестивале, као и различите семинаре, што у великој мјери утиче на ширење свијести, и потреби већег ангажовања у истраживању и умјетности. Сви подаци о научно истраживачким и умјетничким активностима се могу пронаћи у прилогу, у [подацима за НУИР 2011](#). С друге стране, превелика оптерећеност наставним процесом може довести до ситуације да се наставници и сарадници не могу у пуној мјери ангажовати на научно истраживачки и умјетнички рад, што се дешава на појединим факултетима и академијама Универзитета.

У [Извјештају канцеларије за науку и истраживање](#) (2008-2011) видљива су истраживачка подручја и пројекти тематски везани за студијске програме, а који се односе на природне, техничке, битехничке, друштвене и хуманистичке, као и на биомедицину и здравство

У [TEMPUS извјештају Универзитета за период 2000-2011](#) видљиво је учешће Универзитета у различитим темама.

A.2 Управљање, унутрашње обезбјеђење квалитета и култура квалитета	Референца
A.2.1 Наведите линк за документ(е) који описује организациону и управљачку структуру.	Критерији Т. 6.1
Статутом Универзитета (организација Универзитета) и Законом о високом образовању Републике Српске (организација високошколске установе) успостављен је организациони систем управљања и руковођења, јасно су дефинисане улоге и надлежности управних и руководећих тијела, начин избора управног одбора, ректора, проректора, директора менаџера, генералног секретара, вијећа организационе јединице и декана, уређени су права и обавезе Универзитета према оснивачу, основе организације, органи и начин рада, права и обавезе организационих јединица, обављање наставно-научног, научноистраживачког, стручног или умјетничког рада, поступак избора у академска звања, начин остваривања права и обавеза особља и студената, организовање особља и студената, осигурање квалитета, јавност рада, евиденције и јавне исправе, признавање страних високошколских исправа и вредновање страних студијских програма, финансирање Универзитета, као и друга питања од значаја за рад Универзитета. Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста уређена је унутрашња организација рада Универзитета у Источном Сарајеву, систематизација радних мјеста са описом послова који се обављају, посебним условима које запослени треба да испуњавају за обављање послова на радном мјесту, број извршилаца као и друга питања од значаја за рад и функционисање Универзитета. Организациона шема је у прилогу.	
A.2.2 Опишите и/или наведите линк за документ(е) који описују структуру, процесе, процедуре и ресурсе Система обезбјеђења квалитета ВШУ, као и одговорности организационих јединица и одговорних лица у обезбјеђењу квалитета.	Критерији Т. 6.2 ESG - 1.1
Статутом Универзитета (члан 165.) описано је постојање Комитета за осигурање квалитета (чије су ближе надлежности описане Правилником о осигурању квалитета (члан 12.) и Пословником о раду Комитета (члан 5.), универзитетске канцеларије за осигурање квалитета (која је лоцирана систематизацијом радних мјеста – стр. 9), и сарадника за осигурање квалитета (Правилником о осигурању квалитета – члан 18.). Политика квалитета представља основу за пројектовање поступака развоја свих процеса рада на Универзитету, а у складу са ентитетским/ националним прописима и принципима болоњске декларације. Правилником о осигурању квалитета дефинисане су одговорности и улога органа Универзитета у области осигурања квалитета, тијела одговорна за праћење, унапређење и развој квалитета, уређене су ближе надлежности и начин њиховог рада, области осигурања квалитета, процеси, поступак самовредновања и оцјене квалитета, као и друга питања од значаја за унапређење и развој квалитета.	

Пословником о раду Комитета за осигурање квалитета одређен је састав и начин рада Комитета за осигурање квалитета, а нарочито: припремање и сазивање сједница; вођење сједница; ток сједница и одржавање реда на сједницама; начин доношења одлука; вођење и усвајање записника; права и дужности чланова Комитета у раду на сједницама; присуствовање сједницама других лица који нису чланови Комитета, као и друга питања од значаја за рад Комитета. Сенат и Управни одбор Универзитета константно развијају и усвајају различите правилнике, поступке и остале документе којима се обезбјеђује квалитет функционисања Универзитета, као што су: Поступак унутрашње провјере квалитета, Правилник о самовредновању и оцјени квалитета, Правилник о студентском вредновању квалитета студија, Кодекс професионалне етике, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених на Универзитету, Правилник о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности студената, Правила студирања на првом, другом циклусу студија, докторским студијама, Правилник о поступку и условима за избор у звање академског особља, Правилник о поступку еквиваленције звања, Правилник о поступку директног споразума, Правилник о интерним контролним поступцима реализације научно истраживачких пројеката и пројеката сарадње у овој области, Правилник о организовању ванредног студија, итд.	
A.2.3 Наведите линк за формални акт којим су усвојени политика и процедуре система обезбјеђења квалитета.	Критерији Т.6.3
Политика квалитета Универзитета је усвојена одлуком Сената Универзитета, и налази се у прилогу. „Процедуре система обезбјеђења квалитета“ нису издвојене као такве из остале документације Универзитета, већ је цјелокупна документација у служби осигурања квалитета Универзитета, додијељена основним процесима Универзитета. Сви документи који су на Универзитету препознатљиви као „Процедуре система обезбјеђења квалитета“, односно који се у највећој мјери односе на унапређење и осигурање квалитета имају или на почетку или на крају тог документа свој идентификациони број додијељен од стране Управног одбора или Сената, као и датум сједнице поменутих тијела на којој је усвојен тај документ. То су документи Политика квалитета, Правилник о осигурању квалитета, Пословник о раду Комитета, Поступак унутрашње провјере квалитета, Правилник о самовредновању и оцјени квалитета, Правилник о студентском вредновању квалитета студија, Кодекс професионалне етике, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности запослених на Универзитету, Правилник о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности студената, Правила студирања на првом, другом циклусу студија, докторским студијама, Правилник о поступку и условима за избор у звање академског особља, Правилник о поступку еквиваленције звања, Правилник о поступку директног споразума, Правилник о интерним контролним поступцима реализације научно истраживачких пројеката и пројеката сарадње у овој области, Правилник о организовању ванредног студија, итд.	

A.2.4 Наведите линк за документе који описују успостављање, одговорности и овлаштења формалног(их) тијела ВШУ за обезбјеђење квалитета.	Критерији Т. 6.4
Универзитет има формално тијело за осигурање квалитета које се назива Комитет за осигурање квалитета чија је улога, одговорности и активности јасно дефинисано Статутом Универзитета (члан 165.) и Правилником о осигурању квалитета (члан 12.). Рад Комитета за осигурање квалитета уређен је Пословником о раду Комитета за осигурање квалитета. Чланове Комитета именује Сенат Универзитета (Одлуке о избору чланова Комитета), а мандат чланова је уређен пословником. Списак учесника на последњој сједници Комитета за осигурање квалитета је у прилогу. Административна и техничка подршка Комитету за осигурање квалитета је Канцеларија за осигурање квалитета чије су одговорности и активности дефинисане Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (стр. 9) и Правилником о осигурању квалитета (члан 15.). На организационим јединицама дјелују сарадници за осигурање квалитета (који се именују на сједницама вијећа организационих јединица – одлуке о именовањима), а чија је улога описана у Правилнику о осигурању квалитета (члан 18.), а који функционишу у складу са активностима које поднесе Комитет за осигурање квалитета. Њихов рад организује и координише Канцеларија за осигурање квалитета. За потребе спровођења различитих вредновања на организационим јединицама образују се Комисије на начин описан у Правилнику о осигурању квалитета (члан 19.). Те Комисије координишу и спроводе програме самовредновања и оцјене квалитета као и поступке спровођења евалуације наставе и услова рада од стране студената, и дјелују у правцу унапређења културе квалитета у подручју: – самовредновања и оцјене квалитета, – учешћа студената у праћењу квалитета рада, – развоја индикатора квалитета. Комисије за осигурање квалитета на факултетима и академијама су Комисије за израду извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета, и Комисије за спровођење студентске анкете, а које су формиране у складу са Правилником о осигурању квалитета (члан 19.). Универзитет формира Етички комитет у складу са Кодексом професионалне етике (члан 20. и 21.). Етички комитет дјелује у складу са Пословником о раду Етичког комитета. Универзитет/ организационе јединице образују и дисциплинске комисије у складу са Правилником о дисциплинској и материјалној одговорности запослених на Универзитету, и Правилником о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности студената. Студентски парламент Универзитета именује своје представнике у Комисије организационих јединица за спровођење поступка вредновања квалитета студија (Правилник о студентском вредновању квалитета студија – став (6) члана 9.), представнике у Комитет за осигурање квалитета (Пословник о раду Комитета за осигурање квалитета – члан 3.), Сенат (Пословник о раду Сената – члан 2.), представника у Управни одбор Универзитета (Статут Универзитета - став (3) члана 28.), представнике у Етички Комитет (Кодекс професионалне етике - члан 21.) и	

представника у дисциплинску Комисију организационе јединице услед покретања дисциплинског поступка (Правилник о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности студената - члан 7.) а такође разматра и различита питања из области квалитета студија.	
A.2.5 Опишите и наведите линкове за документе који описују улогу студената у обезбјеђењу квалитета и управљању ВШУ-ом.	Критерији Т. 6.5 ESG - 1.1
Статутом Универзитета дефинисана је улога студената у управљању високошколском установом. Један представник студената је члан органа управљања Универзитетом Управног одбора који има укупно 11 чланова (Статут Универзитета - члан 28.). Студенти су чланови и највишег академског тијела Сената у броју који не може бити мањи од 15% укупног броја чланова Сената, с тим да у структури буду заступљени редовни студенти сва три циклуса студија (Статут Универзитета - ставови (1) и (2), члана 35.). Студенти су чланови и вијећа организационих јединица у броју који не може бити мањи од 15 % (Статут Универзитета - став (1) члана 58.). Студенти су чланови и Комитета за осигурање квалитета (Статут Универзитета - став (2) члана 165.). Студенти су чланови и различитих Комисија које се формирају на нивоу Универзитета и организационих јединица, као што су Комисија за израду извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета на нивоу Универзитета, иста Комисија на нивоу организационе јединице, као и Комисије за спровођење студентске анкете. Студенти су чланови и Етичког комитета Универзитета (Кодекс професионалне етике - члан 21.). Студенти се именују у дисциплинске комисије организационих јединица услед покретања дисциплинских поступака (Правилник о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности студената - члан 7.). Улога студената у осигурању квалитета Универзитета у горе наведеним тијелима иста је и као и улога осталих чланова поменутих тијела, што је детаљно елаборирано у Статуту Универзитета у оквиру надлежности Сената и Управног одбора, као и у Правилнику о осигурању квалитета у оквиру надлежности Комитета за осигурање квалитета, и Етичког комитета у оквиру Пословника о раду Етичког комитета. Студенте представнике горе наведених тијела бира студентско представничко тијело, по процедури утврђеној Статутом Студентског парламента Универзитета у Источном Сарајеву – члан 17. Међусобна права и обавезе између Универзитета у Источном Сарајеву и Студентског парламента уређена су Уговором о међусобним правима и обавезама. Узимајући у обзир заступљеност у свим органима, тијелима и комисијама студентско представничко тијело у потпуности има утицај на доношење универзитетских одлука, а између осталог како је дефинисано и Законом о високом образовању Републике Српске студенти узимају у обзир приликом избора у звање наставника и сарадника на сједницама Сената и вредновање наставничких способности (став (2) члана 77. и став (2) члана 80.). Универзитет редовно, два пута годишње, а по једном на крају сваког семестра, спроводи електронским путем (http://anketa.unssa.rs.ba/) вредновање квалитета студија од стране студената у којем је студентима омогућено да слободно и анонимно изнесу своје мишљење о студијском програму, службама, свим	

предметима које су слушали у семестру који оцјењују, као и свим наставницима и сарадницима. Студентско вредновање квалитета студија спроводи се у складу са Правилником о студентском вредновању квалитета студија. Резултати о студентској анкети се користе приликом избора у звање, али и у кориговању одређених сегмената вредновања за које су утврђене ниске оцјене.	
A.2.6 Опишите поступак интерног и екстерног надзора и ревизије Система обезбјеђења квалитета и наведите линкове за релевантне интерне извјештаје или извјештаје претходно проведених екстерних евалуација, као и на раније покренуте програме унапређења.	ESG - 1.1 ESG - 2.1 ESG - 2.6
Поступци интерног надзора описани су Поступком унутрашње контроле квалитета, Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилником о интерним контролним поступцима реализације научно истраживачких пројеката и пројеката сарадње у овој области, Правилником о самовредновању и оцјени квалитета, Правилником о студентском вредновању квалитета студија, али су поступци интерног надзора и саставни дио рада органа Универзитета и организационих јединица, као и одговорних лица за управљање Универзитетом, његовим секторима, и организационим јединицама (описано Статутом Универзитета и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста). Екстерни надзор над радом Универзитета и законитошћу донешених аката врши Министарство просвјете и културе (Закон о високом образовању РС - члан 141.), док инспекцијски надзор обавља Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске (Закон о високом образовању РС - члан 142.). Сви извјештаји о раду Универзитета по контролним тачкама поменутих тијела доступни су у њиховим архивама. Ревизија система осигурања квалитета, односно ревизија функционисања цјелокупног интегрисаног система врши се на основу процјене ефикасности свих сегмената рада Универзитета, а нарочито подношењем извјештаја о раду свих сектора и свих организационих јединица, међу којима најзначајнији поступак представља самовредновање и оцјена квалитета свих организационих јединица, студијских програма и Универзитета у цјелини. Примјер: „Измјене студијског програма које не захтјевају корекције веће од 20 ECTS бодова не подлијежу претходном лиценцирању од стране надлежног министарства, али је о извршеним измјенама Универзитет дужан обавијестити надлежно министарство.“ (Статут Универзитета - став (5) члан 115.). Све службе Универзитета, као и организационе јединице, подnose своје извјештаје о раду Управном одбору Универзитета, који те извјештаје разматра, те доноси препоруке за унапређење, и рјешава текуће идентификоване проблеме академске заједнице Универзитета. Универзитет је 2004.године био подвргнут екстерној евалуацији од стране Европске универзитетске асоцијације (ЕУА) због процјене система високог образовања нашег Универзитета у правцу његовог усклађивања са болоњском декларацијом коју је Босна и Херцеговина потписала 2003.године. Извјештај ЕУА о Универзитету 2004.године са процјеном тренутне ситуације и препорукама за унапређење	

квалитета рада налази се у прилогу. Универзитет би и данас желио да прође кроз екстерну евалуацију од стране ЕУА или сличне организације чиме би се направила анализа у односу на задњу екстерну евалуацију из 2004.године и констатовао напредак, међутим главни проблем је финансијско ограничење (потребно минимум 30.000,00 €).

Из разлога припреме Универзитета за надлазеће процесе акредитације и високошколске установе и студијских програма, Универзитет у задње 3 године проводи поступак самовредновања и оцјену квалитета својих студијских програма, наставе и услова рада у складу са важећим [Критеријумима за акредитацију високошколских установа у Босни и Херцеговини](#), донешеним јула 2010.године. Ти [извјештаји о самовредновању и оцјени квалитета за 2009.годину](#) и за [2010.годину](#) налазе се у прилогу, док је извјештај о самовредновању и оцјени квалитета за 2011.годину садржан у овој апликацији, с обзиром да је на исти начин рађен као и за 2010.годину (у складу са истим критеријумима, мада овај за 2011.годину има одређених додатих елемената).

Овај поступак изводи се у складу са универзитетским документом [Правилник о самовредновању и оцјени квалитета](#), којим је детаљно описано извођење овог поступка на свим организационим јединицама и Универзитету, и поступање по спроведеном вредновању.

Узимајући у обзир да је сваки извјештај бољи од претходног (уочљиво анализом извјештаја), Универзитет је 2011.године формално покренуо анализу Извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета за 2010.годину на основу чега је идентификовао елементе за унапређење, а који су донешени [Одлуком](#) Сената Универзитета ([План испуњења критеријума](#) – ИСОК 2010.).

По питању Извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета за 2011.годину засјео је Комитет за осигурање квалитета који је на својој 14.сједници донио закључак да се након предаје захтјева за акредитацију уради детаљна анализа свих извјештаја организационих јединица и дају препоруке за унапређење квалитета ([Записник са 14.сједнице Комитета за осигурање квалитета](#)). Тај поступак биће урађен у складу са универзитетским документом [Поступком интерне провјере квалитета](#), који је у ту и сличне сврхе и донешен.

Универзитет предузима различите програме унапређења квалитета свога рада реализацијом различитих пројеката, као што су: [Успостављање система аудит праксе осигурања квалитета](#), [Strategic Management of Higher Education Institutions Based on Integrated Quality Assurance System \(SHEQA\)](#), [Embedding Quality Assurance in Doctoral Education](#), [EU standards for accreditation of study programs on BH Universities \(ESABIH\)](#), [Примјена пословне интелигенције у анализи, планирању и управљању пословним процесима на високошколским установама](#), [Веб апликација за анкетање студената као софтверска подршка у процесу осигурања квалитета на високошколским установама](#), и сл.

У прилогу се налазе [Извјештај Канцеларије за науку и истраживање 2008-2011.](#), и [TEMPUS извјештај 2000-2011.](#)

A.3 Процедуре за обезбјеђење квалитета студијских програма	Референца
A.3.1 Опишите процес развоја студијских програма, њихових садржаја и излазних квалификација, његову релацију са политикама, циљевима и стратегијом ВШУ. Наведите линк за документе који регулишу процес развоја студијских програма.	ESG - 1.2
Наставно научно, односно умјетничко наставно вијеће факултета и академија (или тимови за развој студијских програма) развијају нове студијске програме на начин који подразумијева израду елабората о оправданости њихових извођења, приликом чега тај елаборат треба да садржи: доказ о постојању опште друштвене потребе за извођењем таквог студијског програма, трајање, наставни план и програм, титулу која се стиче завршетком, доказе о обезбјеђености средстава за рад, исплативост покретања таквог студијског програма и остало. Ово је у складу са Поступком предлагања и усвајања студијских програма и Уредбом о условима за оснивање и почетак рада ВШУ и о поступку утврђивања испуњености услова, односно у складу са Законом о високом образовању Републике Српске (члан 22.). Наставни план и програм представља саставни дио елабората о оправданости извођења који се доставља на приједлог Сенату Универзитета (даљи поступак је описан детаљно у Поступку предлагања и усвајања студијских програма). При утврђивању наставног плана и програма студијског програма који се развија и предлаже на усвајање, користе се развојна предвиђена у научној области у коју се убраја тај студијски програм, наставни планови и програми ВШУ земаља потписница болоњске декларације, експертска мишљења, захтјеви различитих корисника и остало. Обрасци наставног плана и програма су прописани универзитетским поступком. Излазне квалификације усклађене су образовним циљевима студијских програма, као и са Уредбом о коришћењу академских титула, стицању стручних и научних звања. Горе поменути елаборати о оправданости оснивања студијских програма видљиви су и доказиви од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске (архива) које даје главну ријеч о лиценцирању и дозволама за извођење студијских програма. Извјештаји о самовредновању организационих јединица и њихових студијских програма детаљно садрже податке о свим студијским програмима, њиховим садржајима и излазним квалификацијама. Развој студијских програма у потпуности је компатибилан са Политиком квалитета Универзитета и у њој постављеним циљевима, у којој је стриктно наведена веза са испуњавањем захтјева према корисницима високог образовања, о чему поготово свједоче активности Министарства просвјете и културе Републике Српске у погледу рестрикција и подстицаја за развој различитих студијских програма на Универзитету. О повезаности са Стратегијом развоја Универзитета (2007-2013) свједоче стратешки циљеви који се директно односе на развој студијских програма (стратешки циљ 2): „<i>Континуирано побољшавање квалитета наставних планова и програма, њихово реформисање и увођење нових.</i>“ Процес развоја студијских програма на Универзитету регулисан је Поступком предлагања и усвајања студијских програма.	

A.3.2 Опишите процес усвајања, мониторинга и периодичног преиспитивања студијских програма и квалификација, са навођењем линкова за документе који га регулишу. Опис и документи треба да прате референциране захтјеве.	Критерији Т. 6.1,2,3 ESG - 1.2
Процес усвајања студијских програма усклађен је са Законом о високом образовању Републике Српске (члан 22.), Уредбом о условима за оснивање и почетак рада ВШУ и о поступку утврђивања испуњености услова, и регулисан је детаљно универзитетским актом Поступак предлагања и усвајања студијских програма. Тим за развој студијског програма организационе јединице израђује елаборат о оправданости извођења студијског програма са наставним планом и програмом. Садржина елабората о оправданости извођења студијског програма и садржина наставног плана и програма регулисана су Поступком предлагања и усвајања студијских програма. Научно наставно, односно умјетничко-наставно вијеће организационе јединице утврђује приједлог Елабората о оправданости његовог извођења са наставним планом и програмом тог студијског програма и шаље га Сенату Универзитета на усвајање. Након усвајања од стране Сената, захтјев за лиценцирање новог студијског програма и приједлог студијског програма са елаборатом о оправданости извођења Универзитет прослијеђује Министарству просвјете и културе Републике Српске. Министарство тражи мишљење о елаборату од релевантних органа надлежних за област за коју се лиценцира нови студијски програм, а затим се или формира Комисија за лиценцирање студијског програма (у складу са Законом о високом образовању РС) или се доноси рјешење о одбијању захтјева за лиценцирање. Уколико се захтјев за лиценцирање одбије поступак се понавља испочетка. Комисија за лиценцирање студијског програма утврђује испуњеност услова за извођење новог студијског програма у складу са Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку утврђивања испуњености услова и подноси министру извјештај о утврђивању испуњености услова за почетак извођења студијског програма. На основу извјештаја Комисије Министарство доноси рјешење којим се утврђује испуњеност услова за почетак извођења предложеног студијског програма. Ако Комисија утврди одређене недостатке, односно констатује неиспуњеност услова за почетак извођења студијског програма, одређује се рок у којем је предлагач студијског програма дужан да отклони утврђене недостатке. Рјешење о одбијању захтјева за извођење студијског програма се може донијети уколико предлагач студијског програма не отклони утврђене недостатке у прописаном року. Високошколска установа, односно предлагач студијског програма, може почети са извођењем новог студијског програма након издавања рјешења о испуњености услова за извођење новог студијског програма и дозволе за извођење студијског програма од стране Министарства. У складу са Правилником о самовредновању и оцјени квалитета све организационе јединице Универзитета укључујући све студијске програме спроводе поступак самовредновања и оцјене квалитета, којим се врши детаљна анализа квалитета студијских програма. Дакле, свака организациона јединица Универзитета на крају календарске године спроводи поступак самовредновања и оцјене квалитета	

анализирајући све сегменте функционисања, синтетизујући податке путем Извјештаја о самовредновању и оцјене квалитета. На основу тих извјештаја ради се и [Извјештај о самовредновању и оцјени квалитета](#) Универзитета за календарске године.

Универзитет у складу са [Поступком интерне провјере квалитета](#) спроводи, у зависности од потребе, интерне провјере којима, између осталог, анализира постојеће стање и предлаже препоруке за побољшање функционисања студијских програма. Овакве три пилот интерне провјере су спроведене на три факултета Универзитета у 2011.години у оквиру пројекта „[Успостављање система аудит праксе осигурања квалитета](#)“. Те провјере су биле спроведене од стране тимова састављених од интерних провјеривача Универзитета сертификованих од стране Словеначке агенције за квалитета и метрологију, а у складу са захтјевима стандарда ISO 9001:2008.

Студијски програми се преиспитују и контролишу од стране студената Универзитета путем [електронских студентских анкета](#), крајем сваког семестра, у складу са [Правилником о студентском вредновању квалитета студија](#), чије се оцјене у складу са [Законом о високом образовању Републике Српске \(став \(2\) члан 77. и 78.\)](#) узимају у обзир приликом избора у наставно научна/ умјетничко наставна звања.

Универзитет је координатор TEMPUS пројекта [ESABIH](#), који има за циљ обуку студијских програма за израду самовалувационих извјештаја који ће представљати улаз у процес акредитације студијских програма, обуку стручњака за спровођење акредитације, и пилот акредитацију 33 студијска програма у Босни и Херцеговини, укључујући и 5 студијских програма Универзитета (медицина, хемијско инжињерство и технологија, социологија, рачунарство и информатика, и пољопривреда). У тренутку писања овог извјештаја, двије акредитације су успјешно спроведене на 2 наша студијска програма у складу са предложеним критеријумима за акредитацију студијских програма у оквиру пројекта, а који тренутно не постоје у Босни и Херцеговини. Овај поступак израде самовалувационих извјештаја у складу са оваквим критеријумима за студијске програме је много сложенији од универзитетског поступка заснованог на [Критеријумима за акредитацију ВШУ у БиХ](#).

Различите анализе и преиспитивања студијских програма обављају се и од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске.

Могућност различитих анализа студијских програма омогућава [информациони систем Универзитета](#), као и његова [надogradња](#) која је недавно креирана.

Један од могућих начина анализе студијских програма представљаће и недавно набављени [софтвер Кључних показатеља успјешности](#).

Поступак преиспитивања квалификација Универзитета врши се у складу са предложеним измјенама студијских програма, као и увођењем нових студијских програма, у складу са [Уредбом о коришћењу академских титула, стицању стручних и научних звања](#).

У прилогу се налазе [Анализе студијских програма](#).

A.4 Оцјењивање студената	Референца
A.4.1 Опишите или наведите линк за процедуре којима се регулише поступак оцјењивања студената.	Критерији Т. г.1 ESG - 1.3
Универзитет спроводи Правила студирања на I циклусу студија, Правила студирања на II циклусу студија и Правилник о студирању на докторским студијама која обезбјеђују транспарентно и конзистентно оцјењивање студената на ова два циклуса. Ова документа су усвојена од стране Сената Универзитета. Правилима студирања на првом, другом циклусу студија и докторским студијама уређена је организација и извођење студија, напредовање студената у току студија, вредновање рада студената, додјељивање академских звања и диплома, издавање исправа о студијима, трајање студија, поступак испитивања и оцјењивања, услова и поступка спровођења завршног рада, као и друга релевантна питања од значаја за остваривање студија првог, другог циклуса и докторских студија на Универзитету. Методе оцјењивања су развијене и доступне за сваки предмет у наставним програмима које су саставни дио сваког извјештаја о самовредновању и ојени квалитета организационих јединица. Табеле за студијске програме (регистри студијских програма, наставни планови и програми, силабуси и образовни циљеви) налазе се у прилогу. Сви наставници и сарадници су дефинисали, развили и прилагодили методе полагања и оцјењивања на наставним предметима које предају и са истим упознали студенте на почетку семестра, чинећи тако информације перманентно доступне студентима. Такође, на свим организационим јединицама води се евиденција о активностима студената током семестра (присуство настави, активно учешће у различитим наставним активностима, семинарски радови, успјех на колоквијумима) те на основу таквих евиденција се формира и закључна оцјена. Поред основних критеријума за праћење и валоризацију знања студената, Правилима студирања се прописују и редовни рокови за полагање испита, и то три редовна испитна рока: јануарско-фебруарски, јунско-јулски и септембарски, са по два испитна термина, гдје је студентима дозвољено полагање испита у оба испитна термина. У складу са овим прописом на организационој јединици се на почетку академске године утврђују термини полагања испита за цијелу текућу академску годину уз консултовање предметних наставника, те се студенти могу информисати о утврђеном распореду полагања на самој организационој јединици или путем сајта. Уколико Сенат одобри додатни испитни рок, термини полагања испита у истом се накнадно утврђују у складу са роком за полагање одобреног од стране Сената. Полагању завршног испита у унапријед утврђеним терминима могу приступити сви студенти који су исти слушали у текућој или у некој од претходних академских година. Студент који није задовољан оцјеном или сматра да је оштећен приликом полагања писменог дијела испита има право и могућност увида у свој рад код предметног наставника или асистента, углавном у предвиђеним терминима, терминима одржавања усменог дијела испита или пак у терминима уписа оцјена што у већини	

случајева зависи од предметног наставника. Жалбене процедуре и могућност полагања испита пред независном комисијом спроводи се у складу са Правилима студирања на првом циклусу студија (чланом 43. и 44.) и Правилима студирања на другом циклусу студија (члан 35.).	
A.4.2 Наведите линк за проведене анализе пролазности и за предузете активности на унапређењу успјеха студената.	Критерији Т. г.2 ESG - 1.3
Анализе пролазности на свим студијским програмима Универзитета се раде на годишњем нивоу извјештајима о самовредновању факултета и академија од 2009. године путем обрасца за пролазност. Пролазност на студијским програмима академске године 2010/11 налази се у прилогу. Пролазност се рачуна по испитним роковима, односно терминима, за сваки предмет посебно, и то односом броја студената који су положили испит и броја студената који су изашли на испит. Сви факултети и академије имају могућност израчунавања пролазности на свим предметима и на свим испитним терминима помоћу база података информационог система, у оквиру које постоји посебна апликација за вођење записника после сваког одржаног испита, сумирајући на тај начин податке за сваки предмет и за сваку годину студија и студијски програм. Узимајући у обзир да сваки предмет има своју транспарентну структуру оцјењивања која захтијева континуиран рад на његовом полагању током семестра, успјех студената се унапређује повећањем сати консултација како би се студентима омогућило боље разумијевање и олакшало полагање. Универзитет спроводи још једну анализу која се може сматрати анализом пролазности, а ради се о генерацијској проходности студената из године у годину по студијским програмима. Поменута анализа се ради на годишњем нивоу путем обрасца за генерацијску проходност. Генерација студената која је први пут уписала прву годину се прати по броју студената који из те генерације уписују наредне године студија и њихове периоде дипломирања, односно да ли су дипломирали у року или после. Генерацијска проходност студијских програма се налази у прилогу.	
A.4.3 Опишите поступак којим су студенти информисани о поступку и методама оцјењивања као и критеријумима за оцјењивање.	ESG - 1.3
О организацији и извођењу студија I и II циклуса, као и докторским студијама, напредовању студената у току студија, вредновању рада студената, додјељивању академских звања и диплома, исправа о студијама, трајању студија, поступку испитивања и оцјењивања, провођењу завршног рада, као и другим питањима студенти су информисани путем документа Правила студирања на првом циклусу студија и Правила студирања на другом циклусу студија, и Правилником о студирању на докторским студијама, који су доступни на веб сајту Универзитета (http://www.ues.rs.ba/lat/univerzitet/o-univerzitetu/akti-univerziteta), као и на веб сајтовима организационих јединица. Сви наставници и сарадници су дефинисали, развили и прилагодили методе полагања и оцјењивања на наставним предметима	

које предају и са истим упознали студенте на почетку семестра, у складу са дефинисаним наставним програмима. У прилогу се налазе сви [наставни програми](#) студијских програма Универзитета.

Студенти у електронској студентској анкети изражавају своје задовољство са овом информисаношћу сљедећим питањима „Студенти су на вријеме информисани о правима и обавезама које имају“, „На почетку семестра наставник/ сарадник представио је план извођења наставе са јасно дефинисаним студентским правима и обавезама.“ (погледати [анкетна питања](#) која се нису мијењала од 2009/10 године), на основу чега се предузимају одговарајуће корективне активности у правцу недовољне обавјештености по свим предметима студијских програма Универзитета.

A.5 Људски ресурси	Референца
A.5.1 Наведите документе или линк за документе у којима је утврђена политика усавршавања наставног особља као и податке о реализованим програмима.	Критерији Т. д. 2
Професионално усавршавање и напредовање уређено је Кодексом професионалне етике (чланом 8.), гдје је дефинисано да је обавеза академске заједнице да се континуирано усавршава. Такође је истакнуто и да је Универзитет дужан осигурати свим члановима академске заједнице једнаке услове за напредовање, а који се темеље на испуњавању професионалних обавеза. Професионална је одговорност и обавеза наставника бринути се о подмлађивању академске заједнице, те давати подстицај за напредовање и осамостаљивање млађих наставника и чланова академске заједнице. Поред универзитетског Кодекса професионалне етике, поједине организационе јединице су својим Етичким кодексима дефинисали стручно и научно усавршавање. Поједине организационе јединице издвајају средства за научно, стручно и педагошко усавршавање академског особља што се реализује кроз одласке на научно-стручне скупове, конференције, форуме, као и учешће на пројектима што је видљиво из финансијског плана организационих јединица. Факултети и академије немају утврђен план за константно издвајање средстава у погледу научног, стручног и педагошког усавршавања, већ се средства углавном издвајају у складу са са расположивим финансијским средствима. На појединим факултетима и академијама додјела средстава се не врши по унапријед утврђеним критеријумима него тако што научно-наставно, односно умјетничко- наставно вијеће факултета/ академије на молбу запослених даје одобрење за одлазак на скупове, конференције, форуме, а по повратку са догађаја запослени подносе Вијећу писмени извјешај о боравку. На појединим факултетима пракса је да запослени који има позив за учешће на научном скупу или потврду о прихваћености теме на научном скупу ове доказе предоче наставно-научном вијећу након чега му се одобрава новчана подршка у висини котизације предвиђене за тај научни скуп. Поједини факултети, такође, подстичу запослене и пружају им подршку око пријављивања на конкурс за суфинансирање израде магистарских радова и докторских теза који расписује Министарство науке и технологије РС. Организацијом постдипломских и докторских студија факултети/академије обезбјеђују сопственом наставном кадру усавршавање ослобађајући их у потпуности или дијелом плаћања накнаде за похађање постдипломских студија или одбране докторске дисертације. Сваке године велики број наставног особља, у име своје организационе јединице, аплицира на различите пројекте који се финансирају од стране ресорног министарства или су међународног карактера, обезбјеђујући на тај начин себи и одређеном кругу укљученог наставног особља у те пројекте усавршавање у струци, и друге различите користи као што су новчане помоћи у истраживачким радовима и сл. Факултети и академије подстичу академско особље на објављивање научних радова што се сматра и неопходним приликом избора у виша звања. Већина факултета	

омогућава својим наставницима и сарадницима могућност објављивања научних радова у зборницима радова које издаје, али и у радовима факултета које поједини факултети објављују једном годишње. Већина факултета и академија организује научно стручне симпозијуме, научне скупове, радионице, такмичења, едукације, школе из одређених области у полугодишњем трајању, научно стручна савјетовања, обуке и сл. које нуде својим запосленим усавршавања у понуђеним областима. План кадровског развоја креира се према потребама реализације наставе на студијским програмима. Анализе кадровских потреба и приједлози у том смислу дају се на катедрама након чега се обједињавају на нивоу факултета и академије па се, у складу са финаснијским могућностима Универзитета, предузимају активности на реализацији активности везаних за задовољавање кадровских потреба. Потребно је узети и обзир ограничења од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске. Подаци о реализованим програмима видљиви су из Картонa научних радника свих организационих јединица.	
A.5. 2 Наведите документ којим је регулисан поступак издавања књига и уџбеника као и документ којим се презентују публикације наставног особља.	Критерији Т. д. 3
Процедуре за издавање књига и уџбеника су у надлежности организационих јединица Универзитета (мада немају све организационе јединице успостављену издавачку дјелатност) који представљају издаваче заведене у Народној библиотеци Републике Српске. О издатим књигама, уџбеницима, збиркама и осталим публикацијама евиденцију воде библиотеке организационих јединица Универзитета. Публикације наставног особља систематски се прикупљају по организационим јединицама на јединственим обрасцима. Публикације су видљиве у табелама о научно истраживачком и умјетничком раду, у дијелу картони научних радника за сваку организациону јединицу. Једна од активности којом се ови резултати покушавају објединити јесте израда извјештаја о самовредновању и оцјени квалитета на Универзитету и организационим јединицама. Посебан дио извјештаја представља попуњавање посебних табела о научно истраживачком и умјетничком раду, у којима су садржани и појединачни резултати наставника и сарадника поред резултата. Процедура издавања научних публикација на факултетима и академијама Универзитета почива на одредбама Правилника о публикаовању научних публикација (Службени гласник РС од 13. 8. 2010., бр 77/10), премда предстоје активности на досљеднијем усаглашавању постојеће праксе са наведеним правилником. Селекција радова који се објављују у зборницима радова факултета и академија обавља се под надзором уређивачког одбора, а у складу са приједлозима рецензената при чему је обезбијеђена анонимност рецензија. Одлуку о давању сагласности на издавање књига којима ће издавач бити наставник факултета или академије доноси Наставно-научно или Умјетничко-наставно вијеће на захтјев аутора под условом да аутор предочи позитивне рецензије признатих научника у области, као и доказе да је	

обезбиједио неопходна финансијска средства за издавање књиге. У Кодексу професионалне етике (члан 11. и 12.) дефинисана су начела етичности у научно-истраживачком раду и ауторство научно-истраживачких радова и других докумената у складу са чим се понашају чланови академске заједнице Универзитета.	
A.5. 3 Наведите линк за процедуру за избор и напредовање наставног особља.	Критерији Т. д. 4
Правилником о поступку и условима избора академског особља утврђени су поступци и услови избора академског особља у одговарајуће звање на Универзитету, као и Законом о високом образовању РС (чланови 74-101.).	

A.6 Квалитет физичких ресурса			Референца
A.6.1 Наведите документе или линк за евиденције и анализе физичких ресурса (просторни, информатички, лабораторијски и др.) специфицирани по студијским програмима. Наведите преглед инвестицијских улагања у развој ових ресурса.			Критерији Т. њ.1,2, 3
Универзитет редовно, на годишњем нивоу, проводи анализе физичких ресурса којима располаже и инвестицијских улагања у исте. Анализе физичких ресурса се обављају по факултетима и академијама у оквиру којих се изводе студијски програми. Универзитет изводи своје студијске програме у 10 градова источног дијела Републике Српске/ Босне и Херцеговине, при чему за сваки свој студијски програм има обезбјеђене ресурсе на факултетима и академијама за извођење наставног процеса. Сваки студијски програм може у потпуности користити све ресурсе факултета или академије у којем се изводи, а по потреби и ресурсе других факултета и академија Универзитета уколико за то постоји потреба. Табела 1. Преглед физичких ресурса (просторни, информациони, лабораторијски и други) по студијским програмима и факултетима/ академијама			
Назив факултета/ академије	Назив студијског програма I циклуса	Назив студијског програма II циклуса	Прилог
Академија ликовних умјетности	Ликовна умјетност		Табеле за физичке ресурсе
Факултет за производњу и менаџмент	Индустријски менаџмент	Индустријски менаџмент	Табеле за физичке ресурсе
	Индустријско инжињерство за енергетику (од 2012/13)		
Православни богословски факултет	Православна теологија – општи смјер	Православна теологија – општи смјер	Табеле за физичке ресурсе
	Православна теологија – практични смјер		
	Црквена умјетност и сликарство		
Медицински факултет	Медицина		Табеле за физичке ресурсе
	Стоматологија		
	Здравствена њега		

	Специјална едукација и рехабилитација		
Електротехнички факултет	Електроенергетика	Електроенергетика	Табеле за физичке ресурсе
	Аутоматика и електроника	Аутоматика и електроника	
	Рачунарство и информатика	Рачунарство и информатика	
Пољопривредни факултет	Пољопривреда	Пољопривреда	Табеле за физичке ресурсе
	Шумарство	Шумарство	
Машински факултет	Машинство	Машинство	Табеле за физичке ресурсе
Музичка академија	Музичко педагошко теоријски	Музичко педагошко теоријски	Табеле за физичке ресурсе
	Вокално инструментални	Вокално инструментални	
Правни факултет	Право	Право	Табеле за физичке ресурсе
Економски факултет Пале	Економија	Финансије	Табеле за физичке ресурсе
		Пословно управљање	
		Макроекономија, реформе и бизнис	
		Економски развој БиХ	
		Квантитативна економија	
Филозофски факултет	Филозофија	Математика и рачунарство	Табеле за физичке ресурсе
	Социологија	Математика и физика	
	Педагогија	Српски језик и књижевност	
	Историја	Општа књижевност и библиотекарство	
	Српски језик и књижевност	Социологија	
	Општа књижевност и библиотекарство	Педагогија	
	Енглески језик и	Разредна настава	

	књижевност		
	Географија	Филозофија	
	Математика и физика	Историја	
	Математика и рачунарство	Новинарство	
	Психологија	Енглески језик и књижевност, од 2012/13	
	Новинарство		
	Разредна настава		
	Општа књижевност и театрологија		
	Њемачки језик и књижевност		
	Руски и српски језик и књижевност		
	Туристичка географија		
	Кинески и енглески језик и књижевност		
	Политикологија и међународни односи, од 2012/13		
Факултет физичког васпитања и спорта	Физичко васпитање	Физичко васпитање	Табеле за физичке ресурсе
	Спорт		
Технолошки факултет	Хемијско инжињерство и технологија	Хемијско инжињерство и технологија	Табеле за физичке ресурсе
	Биологија, од 2012/13		
	Хемија, од 2012/13		
Педагошки факултет	Разредна настава		Табеле за физичке ресурсе
	Предшколско образовање		
	Техничко образовање и информатика		
Факултет пословне економије	Пословна економија	Међународна економија	Табеле за физичке ресурсе
		Дигитална економија	
		Финансије, банкарство и осигурање	

Економски факултет Брчко	Економија	Економска политика и развој	Табеле за физичке ресурсе
		Финансијски и банкарски менаџмент	
		Маркетинг и менаџмент	
Саобраћајни факултет	Саобраћај	Саобраћај	Табеле за физичке ресурсе

У прилогу се налази [преглед инвестицијских улагања у 2011. години](#) по факултетима/ академијама Универзитета.

Узимајући у обзир да су сви студијски програми Универзитета, као и факултети и академије прошли поступак лиценцирања у складу са [Уредбом о условима за оснивање и почетак рада високошколских установа и о поступку утврђивања испуњености услова](#) може се с правом рећи да Универзитет обезбјеђује довољно ресурса за запослено особље и студенте.

Адекватност свих ресурса који се налазе на факултетима, академијама и Универзитету континуирано се оцјењује крајем сваке године., сви ресурси и расположива опрема се пописују, утврђује њихова вриједност, односно испитује се њихова функционалност, старост и ергономичност. На основу ових евиденција посебна Комисија оформљена у ову сврху даје приједлог отписа одговарајуће опреме и набавке нове опреме на мјестима гдје је то неопходно.

Студенти путем студентске анкете имају могућност да дају своју оцјену, препоруку, примједбу и похвалу за функционалност ресурса са којима долазе у додир, као и опште задовољство са простором факултета/ академије који похађају.

Универзитет има увид у расположиве ресурсе на свим факултетима, академијама, расположиви простор, број студената, што значи да је израда различитих показатеља ефикасности (индикатори) могућа у било које вријеме. У прилогу су дате уопштене вриједности за све факултете и академије који се тичу зграде у којој су смјештени, просторија за наставу, просторија за администрацију, студентски стандард, и сл.

Изградња нових капацитета, набавка нове опреме у учионице, кабинете, лабораторије и сл. зависна је највећим дијелом од расположивих финансијских средстава са којима Универзитет располаже, али и различитих донација од стране спољашњих корисника.

Веома је важно напоменути да Универзитет у 2012. години очекује испоруку великог броја различите опреме за све факултете и академије (попис опреме су састављали факултети и академије сагласно својим потребама) која ће се добити посредством аустријског кредита. Овај кредит неће отплаћивати Универзитет већ Влада Републике Српске у складу са уговореним условима, што представља веома битан показатељ да Универзитет није препуштен сам себи већ је и подржан од стране оснивача.

A.6. 2 Опишите капацитет и библиотечке ресурсе те начин њиховог кориштења за сваки студијски програм који се нуди.	Критерији Т. њ.4
---	---------------------

Универзитет нема универзитетску библиотечку због географске расподјељености факултета и студијских програма, већ се библиотеке налазе у универзитетским центрима, односно градовима гдје се факултети и академије налазе. Дакле, Универзитет посједује библиотеке на сваком факултету/ академији, што значи да сви студијски програми који се изводе на једном факултету/ академији користе исту библиотеку. У прилогу се налазе [библиотечки ресурси](#).

Табела. Простор за библиотеку

Зграда, локација, адреса библиотеке	Укупна површина библиотеке (m ²)	Укупан број запослених у библиотеци	Број мјеста са приступом за интернет	Број сједећих мјеста у читаоници за студенте	Број студената који користи библиотеку
Академија ликовних умјетности, Степе Степановића бб, Требиње	64	1	6	30	36
Економски факултет, Студентска 11, Брчко	110	1	2	35	967
Економски факултет, Алексе Шантића 3, Пале	50	1	1	5	350
Електротехнички факултет, Вука Караџића 30, Источно Сарајево	190	2	3	24	271
Факултет физичког васпитања и спорта, Стамбулчић бб, Пале	45	1	1	40	348
Факултет пословне економије, Семберских ратара бб, Бијељина	173	2	1	50	200
Факултет за производњу и менаџмент, Степе Степановића бб, Требиње	45	3	3	0	163
Филозофски факултет, Алексе Шантића 1, Пале	398	4	6	40	736

Машински факултет, Бука Караџића 30, Источно Сарајево	23,76	1	1	0	250
Медицински факултет, Студентска бб, Фоча	90	2	6	60	1414
Музичка академија, Бука Караџића 30, Источно Сарајево	52,73	1	7	11	345
Педагошки факултет, Семберских ратара бб, Бијељина	70	1	1	40	1047
Пољопривредни факултет, Бука Караџића 30, Источно Сарајево	25	1	1	0	450
Правни факултет, Алексе Шантића 3, Пале	70	1	2		350
Правни факултет, Рачанска 133, Бијељина	27	1	1		300
Православни богословски факултет, Велечево бб, Фоча	117	2	1	56	470
Саобраћајни факултет, Војводе Мишића 52, Добој	41,95	2	4	5	1303
	31,08		1	37	
Технолошки факултет, Каракај бб, Зворник	55	1	1	8	158
Укупно Универзитет	1678,52	28	49	441	9158

Укупан број наслова Универзитета износи **92958**, а укупан број библиотечких јединица је **154988**. Библиотечке јединице сачињавају научне књиге, научни часописи, зборници радова, научно лексикографске и енциклопедијске публикације, научно картографске публикације, остале публикације (преводи, библиографске публикације, критичка издања), уџбеници, збирке задатака, приручници, и сл.

Настава на свим студијским програмима покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима, који се објављују прије наставе или на првом часу извођења наставе од стране наставника и сарадника. Садржај литературе за један предмет наведен је у силабусу тог предмета.

Највећи дио литературе факултети и академије обезбјеђују издавањем уџбеника и другог наставног и испитног материјала. Обим обавезне литературе одређен је с обзиром на коефицијент оптерећења стуената у савлађивању наставног садржаја на том предмету, мјерен ECTS-ом, у односу на укупно оптерећење студената у савлађивању наставног садржаја осталих предмета на истој години студија. Испитна питања морају да прате дозвољен обим наставне материје.

A.7 Информациони системи	Референца
A.7.1 Опишите структуру и ресурсе информационих система (хардвер, софтвер, методе анализе података, базе знања и др.)	Критерији Т. е. 1,2
Информациони систем (ИС) Универзитета у Источном Сарајеву у функцији је од краја 2002. године (прилог – ауторски рад аутора Д. Башић, П. Калуђерчић, Д. Кртинић, З. Новаковић, Ј. Ружић, који описује функционалности информационог система Универзитета – софтвере и хардвере). Јединствени ИС се користи на свим организационим јединицама Универзитета. У оквиру ИС имплементиран је подсистем за кадровску и наставну евиденцију који обухвата евиденцију података о студијским програмима, предметима, наставним плановима, студентима, упису студената по годинама студија, пријавама испита и оцјенама студената, дипломским радовима, дипломираним студентима, евиденцију података о наставном кадру, ангажману наставног кадра по предметима. За унос и ажурирање података у оквиру ИС одговорне су студентске службе организационих јединица. На основу података из ИС могу се генерисати разни статистички извјештаји и вршити анализе потребне за праћење и унапређење квалитета, као што су: квалитет уписаних студената (преглед по успјеху из средње школе, просјечна оцјена из средње школе, преглед по градовима, врстама и називима средњих школа, итд), статистике броја уписаних студената по разним критеријима (полна, старосна структура, начин студирања, начин финансирања), дужина трајања студија и просјечна оцјена у току студија, пролазност на испитима (по студијским програмима, годинама студија, предметима, испитним роковима, наставницима), проходност студија, итд. Да би се наведене могућности ИС искористиле, потребно је да се у оквиру ИС редовно евидентирају и ажурирају сви потребни подаци, као и да се изврши њихова агрегација ради могућности анализе и презентације података на нивоу Универзитета. Стање на већини организационих јединица Универзитета је такво да се значајан дио потребних података редовно евидентира и ажурира, али се неки подаци на неким организационим јединицама не евидентирају, као нпр. пријаве испита студената, подаци о пролазности, лични подаци студената и наставног кадра. Из тог разлога није могуће генерисати одређене врсте извјештаја нити вршити одређене аутоматизоване анализе. Један од начина за прикупљање података о квалитету наставног процеса на Универзитету су редовне евалуације од стране студената. Студентске анкете се у недавној прошлости нису уопште спроводиле или су се спроводиле на различите начине на организационим јединицама Универзитета. Од академске 2009/10 анкете се спровode електронски, уз коришћење постојећих података о студентима, наставницима и предметима из базе података ИС. Помоћу студентских анкета се на систематичан начин прикупљају подаци о квалитету наставног процеса, организацији студија, квалитету наставног кадра, квалитету физичких ресурса, квалитету служби факултета. Резултати студентских анкета презентују се и анализирају на сједницама научно-наставних вијећа, као и на сједницама Сената и Комитета за осигурање квалитета Универзитета, након чега се предузимају одређене превентивне и	

корективне акције у циљу унапређења квалитета.

Информације везане за пословно-административне активности прикупљају се од одговарајућих административних служби. На сједницама вијећа организационих јединица и Сената се презентују и анализирају релевантне информације, као што су извјештаји о пословним активностима, сарадњи са окружењем, извјештај о упису студената, финансијски извјештај, итд.

Доказ у функционалност информационог система и у све горе наведено се може извршити у било које доба у информационом центру Универзитета.

A.7.2 Наведите линк на резултате сљедећих анализа:

- Структура студентске популације
- Успјех студената (пролазност и просјек оцјена и др.)
- Ниво (степен) запошљавања свршених студената
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања
- Квалитет наставног кадра
- Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.)

Критерији
Т. е.2, 3 и
4 и ESG
1.6

- [Структура студентске популације](#) налази се у прилогу са приказом броја студената првог и другог циклуса по категоријама, и броја студената са пријављеним докторским дисертацијама..
- [Анализе успјеха студената](#) налазе се у прилогу са приказом броја дипломираних, одбрањених магистарских и докторских теза по школским и календарским годинама, броја исписаних студената, квалитета уписаних у прву годину, ефикасности студирања (просјечно вријеме трајања студија и просјечна оцјена), пролазности студената по испитним роковима и проходности студената из године у годину са приказом дипломираних.
- [Ниво \(степен\) запошљавања дипломираних студената](#) налази се у прилогу са приказом броја запослених од дипломираних студената у 2010. и 2011. Поједини факултети имају своје алумни базе (Електротехнички факултет - alumni.etf.unssa.rs.ba/ и Пољопривредни факултет - <http://www.pof.unssa.rs.ba> – одабрати Алумни) са тенденцијом креирања сличних база и на осталим факултетима. Универзитет редовно прати евиденцију незапослених/ запослених на веб страници Завода за запошљавање Републике Српске (<http://www.zzzrs.net/index.php/statistika/>), гдје је могуће вршити статистике по квалификационој и старосној структури по локацијама (Бања Лука, Бијељина, Добој, Приједор, Источно Сарајево, Требиње), и креирати различите извјештаје. У прилогу се налазе [анализе Завода за запошљавање РС](#) о броју незапослених дипломираних студената, мастера, магистара и доктора наука у Републици Српској, које представљају основу за расписивање уписних квота за пријем нових студената у прву годину студијских програма на Универзитету у Источном Сарајеву, и у Републици Српској укупно.
- Задовољство студената студијским програмима и начином студирања. У прилогу се налазе [извјештаји електронских студентских анкета](#) са генералним приказом резултата на нивоу Универзитета, добијеним сумирањем оцјена са

студијских програма о овим питањима. Доказивост испитивања задовољства студената студијским програмима и начином студирања могућа је на лицу мјеста увидом у веб апликацију електронске студентске анкете Универзитета, од 2009/10 школске године. Видјети Правилник о студентском вредновању квалитета студија – члан 25. - Квалитет наставног кадра. Квалитет наставног кадра процјењује се њиховим учешћем у истраживачким и умјетничким активностима (што је видљиво из картона научних радника у прилогу Подаци о НУИР 2011), али и оцјењивањем од стране студената у складу са Правилником о студентском вредновању квалитета студија. Студенти имају прилику да на крају сваког семестра, а прије испитних рокова оцјене све наставнике и сараднике који су били ангажовани на предметима које су слушали у семестру који оцјењују. Студенти процјењују наставни кадар у складу са дефинисаним анкетним питањима за наставни кадар. Генерални приказ оцјена за наставни кадар и тренд оцјена од анкетања 2009/10 видљив је у извјештају о анкетању за зимски семестар 2011/12 (стр. 11). У прилогу се налазе и проведене анализе на свим организационим јединицама у вези са наставним особљем. Види прилог о табелама за наставно особље. - Економски аспекти и расположивост наставних ресурса (лабораторије, библиотеке, приступ интернету итд.). Ове анализе спроводе се по организационим јединицама на крају сваке календарске године. Анализа физичких ресурса Универзитета која обухвата приказ лабораторија, библиотека, рачунарских учионица са приступом интернету, уопште просторијама за наставу, зградама са којима располаже свака организациона јединица, и остале анализе у овом погледу доступне су у прилогу Анализа физичких ресурса. Студенти у електронској студентској анкети процјењују економске аспекти и расположивост наставних ресурса у складу са анкетним питањима. Генерални приказ резултата могућ је увидом у извјештаје о електронским студентским анкетама од 2009/10 до данас, а детаљан увид по студијским програмима биће могућ увидом у резултате на лицу мјеста.		
A.7.3	Наведите линк на податке и анализе о властитим кључним перформансама и индикаторима (финансијски аспекти, научно-истраживачки рад и други кључни аспекти).	ESG 1.6
Кључни показатељи успјешности Универзитета са анализама у претходне три године налазе се у прилогу.		
A.7.4	Наведите анализе поређења ваших показатеља са другом високошколском установом унутар РС-БиХ или из европског простора високог образовања, као и евентуално покренуте пројекте за унапређење властитих перформанси.	Критерији Т. е.1 и ESG 1.6
Узимајући у обзир осјетљивост универзитета у региону и шире на тражење ових података који ће бити кориштени у било којем процесу или поступку изван њихове институције представљало је потешкоћу за Универзитет. Универзитет у Источном Сарајеву је за потребе ове апликације извршио компарацију		

кључних показатеља успјешности са Универзитетом у Зеници (Босна и Херцеговина). [Компарација кључних показатеља успјешности два Универзитета](#) налази се у прилогу.

Пројекти за унапређење властитих перформанси се покрећу сходно финансијским могућностима и расположивим фондовима, не смањујући значај системских унапређења која се покрећу у складу са идентификованим недостацима.

A.8 Презентација информација за јавност	Референца
A.8.1 Опишите поступак објављивања информација о програмима и звањима које високошколска установа изводи (web страница, брошуре, средства јавног информисања и слично)	Критерији Т. ж. 1
Информације о програмима и звањима, као и осталим неопходним информацијама, доступне су на веб презентацијама организационих јединица Универзитета, као и на универзитетској веб страници www.ues.rs.ba путем које факултети и академије објављују информације о свом функционисању. Универзитетска веб страница је доступна у ћириличној, латиничној и енглеској верзији, и одржава се на дневном нивоу редовним ажурирањем информација. На универзитетској веб страници као и веб страницама организационих јединица могуће је пронаћи велики број докумената на којима се темељи рад Универзитета, али и информације као што су информатори за будуће студенте, различите брошуре, информације о испитним роковима и терминима, одржаним испитима, и слично. Ректор, проректори, као и декани факултета и академија благовремено и истинито обавјештавају јавност путем средстава јавних информисања издавајући опште информације о факултетима и академијама, као и о Универзитету, као и по захтјевима медијских организација, а што је све у складу са Статутом Универзитета (члан 170 - XIII Јавност рада Универзитета), и Кодексом професионалне етике (члан 10 - 8. Јавно наступање и однос према институцији).	
A.8.2 Опишите или наведите линк за комуникационе стратегије и политике комуникације са јавношћу као и начин анализе остваривања непристрасности, објективности и доступности информација.	Критерији Т. ж. 2 и ESG 1.7
Политика комуникације са јавношћу, остваривање непристрасности, објективности и доступности информација уређени су Статутом Универзитета (члан 170 - XIII Јавност рада Универзитета) и Кодексом професионалне етике (члан 10 - 8. Јавно наступање и однос према институцији). Непоступање у складу са горе наведеним документима представља повреду Кодекса професионалне етике, чије повреде рјешава Комитет за етичка питања (Кодекс професионалне етике - члан 20. и 21.). Комуникација са студентима Универзитета је успостављена преко студентских тијела у свим органима управљања и одлучивања, преко маилинг листи за слање информација студентима, преко огласних плоча на веб порталима и електронским огласним таблама организационих јединица. Између Универзитета и дипломираних студената се успоставља међусобна комуникација (оснивањем алумни портала на појединим организационим јединицама) које нуде и које би другим факултетима и академијама могле понудити корисне податке о броју запослених дипломираних студената, примјенљивости њихових стечених знања у пракси, као и остале податке којима би се побољшали и	

унапредили постојећи студијски програми и институционална сарадња. Универзитет у одређеној мјери прикупља и анализира информације које о њој објављују медији (клипинг).	
A.8.3 Наведите линк за посљедњу верзију водича за будуће студенте.	Критерији Т. ж. 3
Информације за будуће студенте доступне су на већини веб презентација организационих јединица Универзитета, у електронској форми. Све организационе јединице издају и информаторе за будуће студенте и у штампаној форми.	

A.9 Међународна сарадња	Референца
A.9.1 Наведите линк за документе којима је регулисана међународна сарадња. Наведите преглед финансијских и других ресурса за подршку овим активностима.	Критерији Т. з. 3
Међународна сарадња је регулисана Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (стр. 10 и 11). Активности Универзитета који се односе на међународну сарадњу финансирају се из постојећих расположивих средстава Универзитета јер не постоје посебни фондови Универзитета предвиђени за међународну сарадњу, осим ставке у буџету која се односи на приходе од стране домаћих и страних пројеката. Подршка међународним активностима Универзитета зависна је углавном од активности и учешћа Универзитета у различитим програмима (ТЕМПУС, ИПА, ФП7) који промовишу међународну сарадњу. Преглед међународних активности Универзитета доступан је у прилогу.	
A.9.2 Наведите учешће у међународним пројектима, потписане билатералне уговоре, заједничке студијске програме и друге облике међународне сарадње.	Критерији Т. з.1
Преглед учешћа у међународним пројектима доступан је у прилогу. Преглед потписаних уговора о сарадњи из 2010. и 2011. године доступан је у прилогу.	
A.9.3 Наведите податке о реализованим размјенама студената и наставника.	Критерији Т. з. 2
У CEEPUS мрежу (Central European Exchange Programme for University Studies), за 2011. годину, укључене су, двије организационе јединице: 1. Машински факултет - Лукавица • CIII-RS-0304-04-1112, Academic Year 2011/2012- Technical Characteristics Researching of Modern Products in Machine Industry (Machine Design, Fluid Technics and Calculations) with the Purpose of Improvement Their Market Characteristics and Better Placement on the Market (гостујући професори: Проф. др Совиљ Богдан); координатор на Машинском факултету, проф. др Ранко Антуновић 2. Саобраћајни факултет • CIII-RS-0603-01-1112 - Traffic, Transportation and Logistics Development for Achieving Sustainable Competitive Advantage (TransLog4ComAd), координатор проф. др Ранко Божичковић На Филозофском факултету УИС-а за ову академску 2011/2012 годину, ангажован је амерички лектор, посредством Културалног одјељења америчке амбасаде. Мобилност студената и наставног особља, као и присуство гостујућих предавача и прихват студената са других виосошколских институција, дјелимично је на задовољавајућем нивоу, с обзиром да на мобилност и трансфер утиче низ	

отежавајућих фактора, од којих је језичка баријера - присуство предавањима или студирање у европским државама, као и гостовање наших предавача и држање предавања на једном од страних језика, те обрнуто – гостовање страних студената и предавача - је најзначајнија.

Стога се Универзитет концентрисао на сарадњу у региону, док се не створе одговарајући услови за учешће у осталим програмима размјене.

С обзиром да ни на међународном плану, ова активност, не иде у складу са зацртаним циљевима – успјешносту у оквиру програма Erasmus Mundus је свега 30% (Конференција у Љубљани: *Erasmus Mundus „Мобилност студената и признавање периода студирања на Универзитетима институција домаћина за земље Западног Балкана“*, која је одржана од 11. до 12. октобра 2011. године, присуствовао је проф.др Слободан Миловановић, проректор за међууниверзитетску и међународну сарадњу), Канцеларија са посебном пажњом развија ову активност, али у складу са могућностима и узимајући у обзир, поред већ наведеног, компатибилност студијских програма, те властите финансијске и материјалне ресурсе, када су у питању гостујући студенти и професори.

ИЗЈАВА

Под пуном моралном и материјалном одговорноћу потврђујем тачност свих информација наведених у овом Извјештају и његовим прилозима.

Мјесто: _____ Источно Сарајево

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ ВШУ
Ректор Универзитета у Источном
Сарајеву
Проф. др Митар Новаковић

Датум _____ 23.05.2012.године
